

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Budaházi Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű és II. rendű felperesnek a Lajer Ügyvédi Iroda által képviselt I. rendű és a dr. Rádi Péter ügyvéd által képviselt II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2020. július 3-án kelt 8.G.40.479/2018/67. számú ítélete ellen a felperesek által előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi egyetemlegesen a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 napon belül az I. rendű alperesnek 75.000 (hetvenötezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

A felmerült 658.100 (hatszázötvennyolcezer-egyszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A felperesek módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság állapítsa meg a perbeli kölcsönszerződés II.11.7. pontjának - az árfolyamkockázati tájékoztatásról szóló rendelkezésének - tisztességtelenség miatti érvénytelenségét, és a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségét. Ezen kereseti kérelmük jogalapjául a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rég. Hpt.) 203. § (6) és (7) bekezdésében foglaltakra, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 205. § (3) bekezdésére, a 209. §-ára, a 209/A. § (2) bekezdésére, 237. § (2) bekezdésére, valamint a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (Irányelv) 6. cikk (1) bekezdésében foglaltakra hivatkoztak. Kérték továbbá az érvénytelenségének megállapítását azon okból is, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjába ütközik. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé nyilvánítását és annak megállapítását kérték, hogy az I. rendű alperes felé 2017. szeptember 13-án 8.225.755 forint tartozásuk áll fenn, melyet a jogerős határozattól kezdődően vállalnak megfizetni. Az érvényessé nyilvánítás jogkövetkezménye körében kérték, hogy a bíróság a Kúria konzultációs testülete 2019. június 19-i állásfoglalásának a II. számú számítási módját vegye alapul.

II.

- [2] Az I. rendű alperes kérte a kereset elutasítását. Állította, hogy a felperesek az általános szerződési feltételek tartamát megismerték, azt elfogadták, az általános üzleti feltételeket és a lakossági üzletszabályzatot átvették és a szerződéskötés előtt egy hónappal aláírták a devizaalapú kölcsön igénybevételéből eredő esetleges kockázatok tudomásulvételéről szóló nyilatkozatot is, amelyben világos és érhető tájékoztatást adott a devizakölcsön fogalmáról, a devizahitelezés költségeiről és kockázatairól. A kockázatteltáró nyilatkozat tartalma világos és érhető, megfelel a 6/1013. számú

PJE határozatban, a régi Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdésében és a régi Ptk.-ban megfogalmazott követelményeknek. Tartalmazza az árfolyamkockázat ismertetését, az árfolyamváltozás lehetőségét és ennek hatását a törlesztőrészletekre. A tájékoztatásnak nem kellett kiterjednie az árfolyamváltozás mértékére és annak felső határára, annak egyébként sincs előre látható kiszámítható mértéke és korlátja. Állította, hogy a szerződés tartama megfelel a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjának. Az üzletszabályzat a szerződés részévé vált, a régi Hpt. 213. § (1) bekezdésében meghatározott tartami követelményeket a szerződés és az annak részét képező üzletszabályzatban található általános szerződési feltételek együttesen tartalmazzák. A folyósítási devizaárfolyam meghatározására a szerződés részét képező hirdetmény az irányadó. A kölcsön folyósításának módjáról, az alkalmazott árfolyamról a szerződés II.4.1. pontja rendelkezik. A kölcsönszerződés meghatározza a törlesztőrészletek számát, a díjakat és költségeket, amelyek felszámításra kerülnek a folyósítás esetén. A kölcsönszerződés I.2. pontja rögzíti a kamatmértéket, a THM-et, valamint a THM számítása során figyelembe nem vett költségek meghatározását és összegét. A szerződés I.2. pontja meghatározza a törlesztőrészletek számát és a törlesztési időpontokat.

- [3] A II. rendű alperes az I. rendű alperes által előadottakkal egyező indokok alapján szintén kérte a kereset elutasítását.

III.

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte egyetemlegesen a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 napon belül az I. rendű alperesnek 190.500 forint, a II. rendű alperesnek 63.500 forint perköltséget. Rögzítette továbbá, hogy a felmerült 340.190 forint feljegyzett eljárási illetéket az állam viseli.

III.1.

- [5] Határozatának indokolásában tényként állapította meg, hogy a felperesek 2008. október 14-én külön okiratba foglalt, „a deviza alapú hitel igénybevételéből eredő esetleges kockázatok tudomásulvételéről” szóló nyilatkozatot (a továbbiakban: kockázatfeltáró nyilatkozat) írtak alá, melyben az I. rendű alperes tájékoztatta őket a devizaalapú hitel esetleges kockázatairól.
- [6] Az I. rendű és a II. rendű felperes mint adósok 2008. november 12-én „Hitelkiváltási célú és szabadfelhasználású lakás-előtakarékossági szerződés fedezete mellett nyújtandó, deviza alapú kölcsönszerződés” elnevezésű devizaalapú kölcsönszerződést (a továbbiakban: kölcsönszerződés) kötöttek az I. rendű alperessel mint hitelezővel. A kölcsönszerződés alapján az I. rendű alperes 8.500.000 forint, a bank által alkalmazott, a szerződés megkötésének napján érvényes, magánszemélyekre vonatkozó folyósítási devizaárfolyam alapulvételével számított 48.025,31 svájci frank összegnek megfelelő kölcsön folyósítását vállalta. A felek a szerződés hatályba lépését 2008. november 13. napjában határozták meg. A szerződésben a felperesek kötelezettséget vállaltak a kölcsön visszafizetésére 192 hónap futamidő, 8,30 % éves ügyleti kamat mellett azzal, hogy a törlesztőrészlet várható kezdő összege 332,18 svájci frank. A THM mértékét 9,23%-ban rögzítették. A kölcsönszerződés mellékletét képezte az I. rendű alperes lakossági üzletszabályzata (a továbbiakban: üzletszabályzat), általános üzleti feltételei (a továbbiakban: ÁÜF), valamint az „I.rendű alperes által a magánszemélyek részére nyújtott hitelek és kölcsönök kondíciói” elnevezésű hirdetménye (a továbbiakban: hirdetmény).
- [7] Az I. rendű alperes 2008. november 13-án folyósította a kölcsönt. A folyósítás előtti napon az I. rendű alperes által alkalmazott svájci frank középárfolyama 180,6 forint volt.

- [8] A felperesek a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségeiket 2008. november 13-án közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatban is megerősítették.
- [9] A kölcsön felülvizsgált elszámolása a 2014. évi XL. törvény szerint megtörtént. Az I. rendű alperes a kölcsönszerződést közjegyzői okiratba foglaltan, 2017. július 20-án kelt nyilatkozatával - a törlesztőrészletek nem teljesítésére hivatkozással - felmondta. Az I. rendű alperes 2017. december 1-jei értéknappal a kölcsönszerződésből eredő követelését a II. rendű alperesre engedményezte.

III.2.

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában megállapította, hogy a felek között a régi Ptk. 523. § (1) és (2) bekezdése szerinti bankkölcsön szerződés jött létre, amely a régi Ptk. 685. § d) és e) pontja szerint fogyasztói szerződésnek minősül, továbbá az a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 tv.) és a 2014. évi XL. törvény (DH2 tv.) hatálya alá tartozik.
- [11] A régi Ptk. 209. § (1) és (4) bekezdése, a 209/A.§ (2) bekezdése, az Irányelv 3. cikk (3) bekezdésének, valamint mellékletének 1. q) pontja, továbbá a Pp. 30/A. §-ának felhívását és saját illetékességének vizsgálatát követően kifejtette, hogy nem kellett az I. rendű alperesnek egyedileg megtárgyalnia a felperesekkel az üzletszabályzatot, ÁÜF-et és a hirdetményt, mivel azok szerződés részévé válásához elegendő a megismerésük lehetővé tétele és a fogyasztó általi elfogadása a régi Ptk. 205/A. § (1) bekezdésére figyelemmel. Az adott esetben a felperesek a szerződés II.12.1. pontjában nyilatkoztak, hogy mindezeket az I. rendű alperes a szerződéskötést megelőzően átadta részükre, amely tény a személyes meghallgatásuk során előadottak is alátámasztották. Mindezek alapján megállapította, hogy az I. rendű alperesi üzletszabályzat, ÁÜF és a hirdetmény a kölcsönszerződés részévé vált.
- [12] A Kúria 2/2014. számú PJE határozata 1. pontjának és a 6/2013. számú PJE határozata 3. pontjának ismertetését követően rögzítette, hogy az I. rendű alperes okirattal (kölcsönszerződés II.11.7. pont, kockázatfeltáró nyilatkozat) igazolta, hogy az árfolyamváltozás lehetőségéről tájékoztatást nyújtott, a felperesekkel ismertette az árfolyamkockázatot és annak hatását a törlesztőrészletre. A felperesek által a kölcsönszerződés megkötését közel egy hónappal megelőzően - azaz megfelelő időben - aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat részletes tájékoztatást adott az árfolyamok piaci mozgásának hatásaként a törlesztőrészletek mértékének bármilyen irányú, akár kedvezőtlen változásáról. Egy „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül az egyoldalú, külön íven szövegezett tájékoztató a felperesek hivatkozásával ellentétben nem volt zavaróan olvashatatlan és az I. rendű alperes által alkalmazott betűméret sem akadályozta őket annak átolvasásában, megértésében. A kockázatfeltáró nyilatkozat kifejezetten felhívta a figyelmet, hogy amennyiben a devizaalapú hitel devizaneme és a forint közötti árfolyam változik, ez hatással lesz mind a folyósítandó hitelösszeg, mind a tőkét és a kamattartozást is magába foglaló törlesztőrészletek, valamint egyéb devizában nyilvántartott járulékok, költségek nagyságára; abban az esetben ha a futamidő alatt a forint árfolyama erősödik, úgy kevesebb forintot kell fizetniük a devizában nyilvántartott törlesztőrészletek ellenértékéért, amennyiben gyengül, úgy fizetési terheik nőnek; a devizaalapú hitelek kamata a nemzetközi kamatok változása miatt is módosulhat. Tudomásul vették a felperesek azt a tájékoztatást, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik és egyben vállalták, hogy a szerződés hatálya alatt a devizaárfolyamok változását folyamatosan figyelemmel kísérik. A tájékoztatás világos és érthető volt, az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélhető volt a felperesi fogyasztók számára. Egyértelműen kitűnt mind a kölcsönszerződésből, mind a kockázatfeltáró nyilatkozatból, hogy az árfolyamkockázat hatására a törlesztőrészlet összege változhat, megemelkedhet; az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, azaz annak nincs felső határa; és a fenti árfolyamváltozás valós, vagyis a kölcsön futamideje alatt bekövetkezik. A

felperesektől minimálisan elvárható, hogy a megkötendő szerződést alaposan áttanulmányozzák és szükség esetén az egyes, általuk nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjenek. Ennek esetleges elmulasztása a régi Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján a terhükre esik.

- [13] A 6/2013. számú PJE határozat szerint a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára és előre nem látható mértékére, így az I. rendű alperesnek nem kellett megjelölnie az árfolyamváltozás felső határát, és annak százalékos vagy becsült mértékét sem. Nincsen indoka annak, hogy a kockázatfeltárásban a korlátlan szó megjelenjen, mivel abból, hogy a változás valószínű, a piaci árfolyammozgásból adódóan felmerül a veszteség kockázata, az árfolyamváltozás miatt emelkedhet a törlesztőrészlet forint ellenértéke, a kamat a nemzetközi kamatok változása miatt is módosulhat, pontosan az következik, hogy a mértéke bármekkora lehet. A kockázatfeltáró rendelkezésből, annak tartalmából a felperesek valós árfolyamkockázatra következtethettek, amely őket korlátozás nélkül terheli. A kockázatfeltárás mindezek alapján megfelelt az Európai Unió Bírósága (EUB) C-51/17. számú és a C-227/18. számú ítéleteiben rögzített követelményeknek is, és nem állapítható meg az Irányelv melléklete 1.i.) pontjának sérelme sem.
- [14] Sem a C-96/14., sem a C-186/16., sem a C-126/17. számú EUB döntésből nem következik, hogy a hitelezőnek az árfolyamváltozás lehetséges indokairól, az arra ható közgazdasági mechanizmusokról kell tájékoztatnia a fogyasztókat. Az I. rendű alperes nem a szerződés mögött álló valamennyi - makrogazdasági, fundamentális tényeken alapuló - közgazdasági törvényszerűség bemutatására köteles, hanem kifejezetten az adott feltétel által szabályozott mechanizmus működését és annak a fogyasztó gazdasági kötelezettségeire vonatkozó hatását kell bemutatni (EUB C-186/16. ítélet 45. pont). A laikus fogyasztó az árfolyamváltozás lehetséges okainak és azoknak az árfolyamra gyakorolt hatásának közgazdasági ismertetése esetén nem lenne képes felmérni, hogy mely esemény milyen hatással van az árfolyamra. Nem kellett külön figyelemfelhívás arról sem, hogy a szerződéskötést megelőző húsz évben évi 8%-ot emelkedett az árfolyam; arról, hogy 2007 júniusában az átváltási árfolyam mintegy 40 HUF/CHF értékkel alatta volt a trendnek, tehát hamarosan ilyen nagyságú árfolyamemelkedés volt várható; arról, hogy a bank mennyiben menedzseli, menedzseli-e a kockázatot, mivel ezt sem jogszabály, sem az EUB gyakorlata, sem jogegységi határozat nem írja elő. Elegendő annak a közlése, hogy bármilyen árfolyamváltozásból eredő kockázat korlátlanul a fogyasztót terheli, mivel ez alapján a fogyasztó maga is tud számolni azzal, hogy ezt váratlan esemény is okozhatja. Arról sem kell tájékoztatni a fogyasztókat, hogy a jövőben az árfolyam miként alakul, mivel ezt a pénzügyet befolyásolni, megjósolni nem tudja.
- [15] Edina tanú vallomása is alátámasztotta, hogy az I. rendű alperes az árfolyamváltozás mértékét nem határozta be. A felperesek által tanúként kihallgatni kért további személyek -..... Pál Zoltánné, István - vallomása a felperesek állításait nem támasztották alá, mivel a perbeli kölcsönszerződés megkötésével, a tájékoztatás adásával kapcsolatban érdemi előadást nem tudtak tenni.
- [16] Utalt arra is az elsőfokú bíróság, hogy az üzletszabályzat III.22.1. pontja alapján a felperesek kérhették a szerződésből eredő tartozásuk forintalapúra váltását. Ezáltal lehetőségük volt arra, hogy a kölcsön futamideje alatt bármikor, a jövőre nézve megszüntessék az árfolyamváltozásból származó kockázatot, valamint annak rájuk nézve hátrányos következményeit és a módosítás időpontjától olyan helyzetbe kerüljenek, mintha forintalapú kölcsönszerződést kötöttek volna. Ezen kikötés megfelelően ellensúlyozza az árfolyamváltozás kockázatát korlátozás nélkül a felperesekre hárító szerződéses feltételeket, mert lehetővé teszi az árfolyam felperesek számára kedvezőtlen változásával járó érdeksérelem elhárítását és az árfolyam kedvezőtlen változása miatti érdekegyensúly helyreállítását.

- [17] A 6/2013. számú PJE határozat III.1. pontjára és az 1/2016. számú PJE határozat 1. pontjára utalással rámutatott, hogy a kölcsönszerződés megfelel a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjának, mivel tartalmazza a kölcsön összegét lerovó pénznemben (8.500.000 forint), valamint tartalmazza az arra vonatkozó rendelkezéseket is, amelyek alapján ennek deviza ellenértéke kiszámítható. A szerződés II.2.1. pontja a hitelművelet leírását és a kölcsönösszeg számítását egyértelműen meghatározza. Az I. rendű alperes csatolta az esedékesség napjáról az átváltási árfolyamot tartalmazó banki kimutatást (41.sz. beadvány melléklete), melyből megállapítható, hogy tévesen hivatkoztak arra a felperesek, hogy napi több árfolyamot tesz közzé, továbbá abból az is kitűnik, hogy az esedékesség napján a magánszemélyekre vonatkozó CHF deviza középárfolyama 180,6 volt, melyből a hirdetmény szerinti 2%-ot le kell vonni (az átváltási árfolyam ekként $176,99$ volt; $8.500.000 / 176,99 = 48.025$).
- [18] A szerződés I.2. pontja feltünteti az ügyleti kamatot (8,30%) és a THM mértékét (9,23%). A II.6. pont rögzíti a THM-re vonatkozó szabályokat, míg az I.5. és a II.7. pont rögzíti a THM számítása során figyelembe nem vett egyéb díjakat és költségeket vagy legalább az azokra vonatkozó becslést. Az alkalmazandó árfolyamot a szerződés és az üzletszabályzata egyértelműen rögzíti (szerződés II.2.1. pont, II.8.1. pont, üzletszabályzat III.13.4.pont), ezért a felperesek alaptalanul hivatkoztak ennek hiányára. Amennyiben tévesen jelölték meg a THM-et, az a kölcsönszerződés érvénytelenségét nem eredményezheti (BH2019.83.). Mindezek alapján a szerződés nem ütközik a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjába.
- [19] A felperesek régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja körében kifejtett érvelése kapcsán rámutatott, hogy a szerződés I.2 pontja pontosan rögzíti az éves kezelési költség mértékét 0,00%-ban, a kezelési költség és a folyósítási jutalék várható összegét 0 CHF-ben, továbbá a törlesztőrészlet várható összegét 332,18 CHF-ben. Olyan költségek tekintetében, melyek értéke nulla, a sérelmezett „várható” kifejezés a kölcsönszerződés semmisségét nem eredményezi. A törlesztőrészlet pedig az árfolyamváltozás okán a szerződés 8.1 pontja és az üzletszabályzat III.13.4. pontja alapján módosulhat, így a „várható” kifejezés szintén nem teszi azt meghatározatlanná. Az I. rendű alperes a szerződésben a régi Hpt. 210. § (2) bekezdésére figyelemmel egyértelműen meghatározta a kamatot, díjat és minden egyéb költséget is. A kifejtettek alapján a szerződés nem ütközik a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába.
- [20] A szerződés megfelel a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának is figyelemmel az 1/2016. számú PJE határozat rendelkezéseire, hiszen az I.2. pont rögzíti a törlesztőrészletek összegét és számát, az első és a további törlesztőrészletek esedékességét. Az üzletszabályzat III.13.4 pontja meghatározza a törlesztőrészletek tekintetében, hogy mely átváltási árfolyamot kell alkalmazni. A szerződés tehát kiszámítható módon meghatározza a törlesztőrészletek összegét, melynek körében utalt a Kúria Pfv.I.20.945/2016/14. számú eseti döntésre.

IV.

- [21] Az ítélet ellen a felperesek nyújtottak be fellebbezést, melyben kérték annak megváltoztatásával a keresetüknek megfelelő döntés meghozatalát. Az elsőfokú eljárásban kifejtettekkel egyezően továbbra is arra hivatkoztak, hogy a szerződés a 2/2014. számú PJE határozat szerinti tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt, az Irányelv alapján, a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében, valamint a régi Ptk. 205. § (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettség betartásának elmaradása miatt, illetve a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében, valamint a 209-209/A. §-a, továbbá a régi Hpt. 210. § (2) bekezdése és a 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontja alapján érvénytelen.

- [22] Fellebbezésükben lényegében megismételték az elsőfokú eljárás során előadott hivatkozásait. Állításuk szerint a kölcsönszerződés árfolyamkockázatról szóló tájékoztatása nem megfelelő, illetve azt az I. rendű alperes elmulasztotta, ezért a régi Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése, valamint a régi Ptk. 205. § (3) bekezdésében előírt kötelezettség betartásának elmaradása miatt a kölcsönszerződés a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése értelmében semmis. Az árfolyamkockázat áthárítása a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt a régi Ptk. 209. §-a szerinti tisztességtelen szerződési kikötésnek minősül. A devizaalapú kölcsönszerződések az Irányelvben és a 2005/29/EK irányelv 7. cikkében foglaltak megkerülése miatt is semmisek a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján. A tájékoztatást nem kapták meg kellő időben és az nem felel meg az EUB C-51/17., C-96/14., C-186/16., valamint a C-26/13. számú ítéleteiben foglaltaknak. A devizakockázatról adott tájékoztatásnak nem csak alaki és nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie, hanem azt is magában kell foglalnia, hogy az átlagosan tájékozott, laikus fogyasztó képes legyen megérteni és átlátni azon mechanizmus konkrét működését, amelyre az érintett feltételek utalnak, nem csak azt kell felismernie, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem tudnia kell értékelni az ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is. A felperesek álláspontja szerint ezen kívánalmaknak az adott tájékoztatás még a kockázatfeltáró nyilatkozattal együtt sem felel meg. Az információs hátrányban lévő fogyasztó részére adott tájékoztatásnak magában kell foglalnia a kiváltó okra, azaz a devizakockázat mibenlétére és kezelhetőségére is kiterjedő, érthető és világos tájékoztatást. A régi Ptk. 205. § (3) bekezdéséből és a régi Hpt. 203. §-ának (6) és (7) bekezdéséből, valamint a 2/2014. számú PJE határozat értelmezéséből az következik, hogy az írásbeli tájékoztatás nem helyettesíti az I. rendű alperes szóbeli tájékoztatásra vonatkozó kötelezettségét. Az adott esetben ilyenre nem került sor, ezzel szemben a perben meghallgatott tanúk vallomása azt támasztotta alá, hogy nem volt teljeskörű az ezzel kapcsolatos tájékoztatás, így a csak korlátozottan ismerhették fel a devizaalapú szerződésben rejlő kockázatokat. Az EUB C-118/17. számú ítéletből megítélésük szerint az következik, hogy a szerződést semmissé kell nyilvánítani abban az esetben, ha az a tisztességtelen szerződési feltétel nélkül nem teljesíthető.
- [23] Fenntartották, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza, hogy a kölcsönösszeget és a havi törlesztéseket milyen árfolyammal kell számolni, továbbá azt sem, hogy az I. rendű alperes az általa alkalmazott napi több árfolyamból melyiket veszi figyelembe. A hitelező nem jelölte meg, hogy melyik időpont árfolyama irányadó, így nem lehet megállapítani, hogy milyen árfolyammal számolt a szerződéskötéskor és a törlesztőrészletek során. A kölcsönszerződés ezért nem felel meg a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának. Ezen túlmenően az I. rendű alperes az általa alkalmazott árfolyamokat a saját üzletpolitikája és saját érdeke szerint egyoldalúan változtathatja, amely szintén tisztességtelen, mert nem átlátható, nem kiszámítható és nem érthető, ezen kívül a jóerköcsbe is ütközik a régi Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján. A kölcsönszerződés nem rögzíti a folyósítás időpontját, csak a II.4.2. pontban a hatálybalépés napját, ezért nem tartalmazza annak tárgyát, azaz a kölcsön összegét a 6/2013. számú PJE határozat 2.a) pontjának megfelelően. A kölcsönszerződés csak CHF-ban rögzíti a havi törlesztések összegét, holott a fizetési kötelezettségüket forintban kellett volna meghatározni, mert a kölcsön nem devizakölcsön, hanem devizaalapú forintkölcsön. A szerződés nem tartalmazza az ügyleti kamatláb, a THM és a költségek pontos meghatározását, mert nem az aláírás napján irányadó tájékoztatás szerinti árfolyam lesz a ténylegesen alkalmazandó a törlesztőrészletek, illetve a költségek meghatározása során, hanem a folyósításkor érvényes árfolyam, amely a szerződés aláírásakor nem volt ismert. A szerződés I.2. pontjában foglalt rendelkezés, amely a törlesztőrészlet, a kezelési költség és a folyósítási jutalék vonatkozásában „várható” kifejezést használ, nem elégíti ki a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) és e) pontjában

foglaltakat. Mindezek alapján a kölcsönszerződés a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c), e) pontja és a 210. § (2) bekezdése alapján semmis.

V.

- [24] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását annak helyes jogi és ténybeli indokai alapján. Állította, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat eleget tesz az elvárt követelményeknek - melynek alátámasztására eseti döntésekre hivatkozott (Kúria Pfv.VI.21.492/2017/4., Pfv.21.562/2018/3., Gfv.VII.30.448/2019/7.) - a szerződés pedig megfelel a régi Hpt. felperesek által felhívott rendelkezéseinek is.

V.1.

- [25] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

VI.

- [26] Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéletábra teljes terjedelmében vizsgálta felül.

VII.

- [27] A fellebbezés nem alapos.

VIII.

- [28] Az elsőfokú bíróság a releváns tényeket megállapította, érdemi döntésével az ítéletábra egyetért, annak jogi indokait is maradéktalanul osztotta, ezért utal a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján a helyes indokokra. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel mutat rá csak az alábbiakra.

IX.

- [29] Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás vonatkozásában kifejtett álláspontjával, melynek körében visszautal az elsőfokú ítélet részletes és az EUB döntéseire is kiterjedő helytálló indokolására annak további megisméltése nélkül. Egyetértett azzal is, hogy az I. rendű alperes az Irányelvet értelmező C-51/17. számú EUB ítéletekben írtaknak megfelelően tájékoztatta a felpereseket az árfolyamkockázat tartalmáról és annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatásáról.
- [30] Tévesen hivatkoztak arra a felperesek, hogy az írásbeli közléstől függetlenül az I. rendű alperesnek szóban tájékoztatást kellett volna nyújtania az árfolyamkockázatról. A régi Ptk. 209. § (2) bekezdése alapján - figyelemmel az Irányelv 4. cikk (1) bekezdésére, továbbá az EUB C-51/17. számú ítéletében foglaltakra - a szerződési feltételek világosságát és érthetőségét a szerződés megkötésekor fennálló, a szerződés megkötésével kapcsolatos összes körülményre tekintettel kell értékelni. Ennek megfelelően a szerződés rendelkezései mellett figyelembe kell venni a szerződéskötést megelőzően vagy azzal egyidejűleg a felperesek rendelkezésére bocsátott vagy általuk elérhető írásbeli dokumentumokban található információkat, illetve amennyiben annak tartalma megállapítható, akkor a felpereseknek adott szóbeli tájékoztatást is. Sem az EUB döntéseiből, sem a hazai jogszabályokból nem következik azonban, hogy a szóbeli tájékoztatás kötelező lenne, annak akkor lehet relevanciája, ha az írásbelivel ellentétes tartalmú, mivel ez a világosság és érthetőség követelményével szemben hat. Helytállóan értékelte e körben az elsőfokú bíróság a perben kihallgatott tanúk vallomásait, amikor arra a következtetésre jutott, hogy a felperesek nem kaptak a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltaktól eltérő tartalmú tájékoztatást. Arra is helyesen mutatott rá, hogy az alperesnek nem volt olyan jogszabályi kötelezettsége, hogy akár konkrét számításokon keresztül bemutassa az árfolyam várható jövőbeni változását, mivel - ahogy azt a 6/2013. számú

PJE határozat kifejtette - az árfolyam emelkedésének, csökkenésének nincs pontosan előre látható, kiszámítható mértéke, illetve korlátja, különösen hosszú időintervallum esetén.

[31] Az ítéletbe - egyetértve az elsőfokú bírósággal - megállapította, hogy a kölcsönszerződésnek az elsőfokú ítélet által idézett tartalmából, valamint a kockázatfeltárási nyilatkozat tartalmából az átlagos fogyasztó számára is világosan felismerhető volt, hogy a megkötött szerződés devizaalapú szerződés, azaz devizában nyilvántartott, de forintban folyósított és forintban törlesztett kölcsönszerződés. Az átlagos fogyasztó azt is világosan felismerhette, hogy az adós forintban teljesítendő fizetési kötelezettsége a svájci frank árfolyamának változásától függően változik, ami miatt fizetési kötelezettségei nőhetnek. A kockázatfeltárási nyilatkozat tartalmából egyértelműen felismerhető volt, hogy annak a devizának az árfolyama, melyben a kölcsönszerződést megkötötték megváltozhat, valamint az is, hogy az árfolyam változása a fogyasztó pénzügyi kötelezettségeire milyen jelentős gazdasági következményekkel járhat, a törlesztőrészek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növelheti, így a tájékoztatás megfelelt a C-227/18. számú ítélet 1.) pontjában foglaltaknak is.

[32] Maradéktaianul egyetért azzal is az ítéletbe, hogy az üzletszabályzat III.22.1 pontjába foglalt kikötés biztosította a felperesek számára, hogy a devizában nyilvántartott tartozásukat forintban nyilvántartott kölcsönre változtassák. A felpereseknek ezáltal a szerződés rendelkezései alapján lehetősége volt arra, hogy az árfolyamváltozásból eredő hátrányokat megszüntetve a szerződését forintalapú kölcsönre alakítsák, ezáltal kiküszöböljék az esetleges egyenlőtlenséget, ami a tisztességtelenség megállapítását kizárja.

[33] Rámutat továbbá az ítéletbe, hogy az I. rendű alperesnek nem volt ráhatása az árfolyamok mozgására, az a devizapiaci körülmények miatt változik. A felek viszonyában alkalmazandó árfolyam az I. rendű alperesi közbeavatkozás nélkül is folyamatosan változott, nem állapítható meg, hogy az I. rendű alperes egyoldalúan módosíthatta a szerződést az új árfolyam alkalmazhatósága érdekében

IX.1.

[34] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szerződés nem sérti a régi Hpt. 213. § (1) bekezdésének a) pontját a kölcsön összegének meghatározatlansága miatt. A kölcsön tárgya - ahogy arra az elsőfokú ítélet részletesen kitért - meghatározásra került a 6/2013. és az 1/2016. számú PJE határozat követelményeinek megfelelően. A szerződés elsőfokú ítéletben felhívott rendelkezései szerint meghatározták a CHF-ben feltüntetett kölcsönösszeg átszámítási módját is, amelynek alkalmazásával lerovó és kirovó pénznemben egyaránt meghatározható volt a kölcsön összege. A felperesek álláspontjától eltérően nem szükséges, hogy a kölcsön és a törlesztőrészek összege forintban meghatározva, tételesen szerepeljen a szerződésben, hanem az is elégséges, ha azok a szerződés rendelkezései alapján kiszámíthatók. Amennyiben esetleg az adott pénzügyi intézet az adott napra több árfolyamot jegyzett volna, abban az esetben az utolsó árfolyam lenne az irányadó (Kúria Pfv.VI.20.970/2015/6.).

[35] Az elsőfokú bíróság a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) és c) pontjával kapcsolatban is helyes álláspontot foglalt el. A szerződés a THM mértékét számszerűen, egyértelműen 9,23%-ban tartalmazza. Mindezek mellett a szerződés feltünteti a THM-ben nem értékelt költségeket - közjegyzői díj és vagyonbiztosítás díja -, valamint az értébecslés és a szerződéskötési díj összegét is. A szerződés a felperesek hivatkozásával ellentétben az éves ügyleti kamatot nem „várható” mértékben tartalmazza, hanem a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában írtaknak megfelelően,

konkrétan rögzíti a mértékét (8,30%). A régi Hpt. felperesek által hivatkozott 213. § (1) bekezdés b) és c) pontja elsősorban azt a garanciális szabályt kívánja érvényesíteni a fogyasztási lakossági kölcsönszerződések esetén, hogy a fogyasztó a szerződés folytán keletkező költségeivel tisztában legyen akként, hogy annak egyes elemeit a szerződésben százalékosan kell feltüntetni, másokat összecsúszva is meg lehet jelölni, de amennyiben ezek bármelyike nem lehetséges, elegendő a THM számítása során figyelembe nem vett egyéb költségeket legalább az erre vonatkozó becslés formájában szerepeltetni. A kifogásolt „várható” kifejezés körében csak visszautal az ítélet az elsőfokú ítélet helytálló indoklására. Mindebből következően alaptalanul hivatkoztak a felperesek a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjának sérelmére

- [36] A kölcsönszerződés megfelel a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltaknak is, mivel - az elsőfokú ítéletben helyesen kifejtettek szerint - kiszámítható módon tartalmazza a törlesztőrészletek összegét, továbbá egyértelműen feltünteti azok számát és esedékességét. Az 1/2016. számú PJE határozat 2. pontja szerint a szerződés megfelel a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának, ha kiszámítható módon tartalmazza a törlesztőrészletek összegét, azaz rögzíti legalább azokat az adatokat és azt a számítási módot, melynek alapján a törlesztőrészletek összege az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában az egyes törlesztőrészletek esedékességekor pontosan meghatározható.

X.

- [37] A kifejtettek tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) alapján helybenhagyta.

XI.

- [38] A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kell megfizetniük az I. rendű alperes részére a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltséget, melynek mértékét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg. A II. rendű alperesnek költsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett. A felperesek személyes költségmentessége folytán a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli

, 2021. január 21.

dr. Sándor Ottó s. k.

a tanács elnöke

dr. Balsai Csaba Zoltán s. k.

előadó bíró

dr. Vasady Loránt Zsolt s. k.

bíró